

PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

Komentarz

redakcja naukowa

Andrzej Torbus, Antoni Witosz, Aleksander J. Witosz

Halina Buk, Dariusz Chrapoński, Witold Gewald
Michał Karpiński, Wojciech Klyta, Anetta Malmuk-Cieplak
Mirośław Mozdzeń, Mirośław Pawełczyk, Andrzej Torbus
Aleksander J. Witosz, Antoni Witosz

KOMENTARZE

PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

Komentarz

redakcja naukowa

Andrzej Torbus, Antoni Witosz, Aleksander J. Witosz

Halina Buk, Dariusz Chrapoński, Witold Gwałd
Michał Karpiński, Wojciech Klyta, Anetta Malmuk-Cieplak
Miroslaw Mozdzeń, Miroslaw Pawełczyk, Andrzej Torbus
Aleksander J. Witosz, Antoni Witosz

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 kwietnia 2016 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Michał Dymiński

Łamanie

Fotoedytor

Komentarz do poszczególnych przepisów opracowali:

Halina Buk: art. 10 (uwagi 11–20, 23–39), art. 55 (uwagi 8–11), art. 56 (uwagi 3–6), art. 77 (uwagi 4, 6, 8–9), art. 81 (uwagi 11, 13), art. 132 (uwaga 11), art. 220 (uwagi 6–14), art. 227 (uwagi 6–14), art. 238 (uwaga 3), art. 242 (uwaga 2), art. 245 (uwaga 2), art. 250 (uwagi 2–8), art. 252 (uwagi 5–6), art. 263 (uwagi 4–5), art. 274 (uwaga 3–4), art. 275 (uwagi 2–8), art. 291 (uwagi 3–8)

Dariusz Chrapoński: art. 76, art. 77 (uwagi 1–3, 5, 7, 10), art. 78–80, art. 81 (uwagi 1–10, 12, 14), art. 82–103, art. 210–219, art. 220 (uwagi 1–5, 15–16), art. 221–226, art. 227 (uwagi 1–5, 15–16), art. 228–237, art. 238 (uwagi 1–2), art. 239–241, art. 242 (uwagi 1, 3–4), art. 243–244, art. 245 (uwagi 1, 3–4), art. 246–249, art. 250 (uwagi 1, 9–11), art. 251, art. 252 (uwagi 1–4), art. 253–262, art. 263 (uwagi 1–3), art. 264, art. 324–337, art. 349–367

Witold Gewalt: art. 25–30, art. 35–50

Witold Gewalt/Mirosław Mozdzeń: art. 368–398

Wojciech Klyta: art. 338–348

Anetta Malmuk-Cieplak: art. 265–273, art. 274 (uwagi 1–2), art. 275 (uwagi 1, 9–12), art. 276–290, art. 291 (uwagi 1–2, 9–10), art. 292–303, art. 310–323

Mirosław Mozdzeń: art. 31–34, art. 51–54, art. 55 (uwagi 1–7, 12–16), art. 56 (uwagi 1–2, 7–10), art. 57–64

Mirosław Pawełczyk/Michał Karpiński: art. 140–149

Andrzej Torbus: art. 304–309

Andrzej Torbus/Anetta Malmuk-Cieplak: art. 11–22, art. 65–75, art. 189–209

Aleksander Jerzy Witosz: art. 1–9, 10 (uwagi 1–10, 21–22, 40–42), art. 104–131, art. 132 (uwagi 1–10), art. 133–139, art. 150–188, art. 399–400, art. 448–456

Antoni Witosz/Aleksander Jerzy Witosz: art. 23–24

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-313-3

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przykopywa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978 z późn. zm.)	15
TYTUŁ I. Przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach	17
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	17
Rozdział 1. Przepisy wstępne	17
Rozdział 2. Podstawy otwarcia postępowania	29
Rozdział 3. Plan restrukturyzacyjny	37
Rozdział 4. Zbieg postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego ...	49
DZIAŁ II. Sąd i sędzia-komisarz	57
Rozdział 1. Sąd	57
Rozdział 2. Sędzia-komisarz	64
DZIAŁ III. Nadzorca i zarządca	73
Rozdział 1. Przepisy ogólne	73
Rozdział 2. Nadzorca układu	118
Rozdział 3. Nadzorca sądowy	127
Oddział 1. Przepisy ogólne	127
Oddział 2. Wynagrodzenie	135
Rozdział 4. Zarządca	148
Oddział 1. Przepisy ogólne	148
Oddział 2. Wynagrodzenie	162
DZIAŁ IV. Uczestnicy postępowania	189
Rozdział 1. Przepisy ogólne	189
Rozdział 2. Spis wierzytelności	209
Rozdział 3. Zgromadzenie wierzycieli	274
Oddział 1. Przepisy ogólne	274
Oddział 2. Zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem ...	296
Rozdział 4. Rada wierzycieli	320

DZIAŁ V. Pomoc publiczna	353
DZIAŁ VI. Układ	416
Rozdział 1. Przepisy ogólne	416
Rozdział 2. Propozycje układowe	438
Rozdział 3. Zatwierdzenie układu	475
Rozdział 4. Skutki układu	481
Rozdział 5. Zmiana układu	496
Rozdział 6. Uchylenie i wygaśnięcie układu	506
DZIAŁ VII. Układ częściowy	515
DZIAŁ VIII. Przepisy ogólne dotyczące postępowania restrukturyzacyjnego ...	537
TYTUŁ II. Przepisy szczególne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach	571
DZIAŁ I. Postępowanie o zatwierdzenie układu	571
DZIAŁ II. Przyspieszone postępowanie układowe	600
Rozdział 1. Wniosek o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego	600
Rozdział 2. Postanowienie o otwarciu przyspieszonego postępowania układowego	612
Rozdział 3. Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego ...	620
Rozdział 4. Przebieg przyspieszonego postępowania układowego	663
DZIAŁ III. Postępowanie układowe	668
Rozdział 1. Postępowanie o otwarciu postępowania układowego	668
Oddział 1. Wniosek o otwarciu postępowania układowego	668
Oddział 2. Postępowanie zabezpieczające	673
Oddział 3. Postanowienie o otwarciu postępowania układowego	682
Rozdział 2. Skutki otwarcia postępowania układowego	689
Oddział 1. Skutki otwarcia postępowania układowego co do osoby, majątku i zobowiązań dłużnika	689
Oddział 2. Wpływ otwarcia postępowania układowego na postępowania sądowe, administracyjne, sądownoadministracyjne i przed sądami polubownymi	702
Rozdział 3. Przebieg postępowania układowego	714
DZIAŁ IV. Postępowanie sanacyjne	721
Rozdział 1. Postępowanie o otwarciu postępowania sanacyjnego	721
Oddział 1. Wniosek o otwarciu postępowania sanacyjnego	721
Oddział 2. Postępowanie zabezpieczające	729
Oddział 3. Postanowienie o otwarciu postępowania sanacyjnego	740
Rozdział 2. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego	748
Oddział 1. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do osoby dłużnika	748
Oddział 2. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do majątku dłużnika	753
Oddział 3. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do zobowiązań dłużnika	759

Oddział 4. Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego co do spadków nabytych przez dłużnika	769
Oddział 5. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności dłużnika	772
Oddział 6. Wpływ postępowania sanacyjnego na postępowania sądowe, administracyjne, sądownoadministracyjne i przed sądami polubownymi . . .	787
Rozdział 3. Przygotowanie i realizacja planu restrukturyzacyjnego	795
Rozdział 4. Przebieg postępowania sanacyjnego	804
DZIAŁ V. Zakończenie i umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego	813
DZIAŁ VI. Uproszczone wnioski o ogłoszenie upadłości	836
TYTUŁ III. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania restrukturyzacyjnego	840
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	840
DZIAŁ II. Jurysdykcja krajowa	847
DZIAŁ III. Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi . . .	854
TYTUŁ IV. Odrębne postępowania restrukturyzacyjne	857
DZIAŁ I. Postępowanie restrukturyzacyjne wobec deweloperów	857
DZIAŁ II. Postępowanie restrukturyzacyjne wobec emitentów obligacji	876
DZIAŁ III. Postępowanie restrukturyzacyjne wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	882
Rozdział 1. Przepisy ogólne	882
Rozdział 2. (uchylony)	893
Rozdział 3. Postępowanie restrukturyzacyjne wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą	893
Oddział 1. Przepisy ogólne	893
Oddział 2. Postępowanie	897
Oddział 3. Prawo właściwe oraz skutki otwarcia postępowania układowego	902
TYTUŁ V. Przepisy karne	911
TYTUŁ VI. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepis końcowy	917
DZIAŁ I. Zmiany w przepisach obowiązujących	917
DZIAŁ II. Przepisy przejściowe	917
DZIAŁ III. Przepis końcowy	921
Skorowidz	923
O autorach	945

Wykaz skrótów

Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
CML Rev.	– Common Market Law Review
CRRU	– Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości
Dor. Rest.	– Doradca Restrukturyzacyjny
Dz. U.	– Dziennik Ustaw (od 2012 r. tylko z podaniem pozycji)
Dz. Urz. GUS	– Dziennik Urzędowy Głównego Urzędu Statystycznego
Dz. Urz. MS	– Dziennik Urzędowy Ministra Sprawiedliwości
Dz. Urz. NBP	– Dziennik Urzędowy Narodowego Banku Polskiego
EBO	– European Business Organization Law Review
ECL Rev.	– European Competition Law Review
ELRev.	– European Law Review
ECR	– European Court Reports
EStAL	– European State Aid Law Quarterly
EWHC	– England Wales High Court
GS	– Gazeta Sądowa
IPRax	– Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts
JIBLR	– Journal of International Banking Law and Regulation
k.c.	– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
k.k.	– ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
k.m.	– ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 66 z późn. zm.)
k.p.	– ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
k.p.c.	– ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
KPP	– Kwartalnik Prawa Prywatnego
k.r.o.	– ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.)

KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
k.s.h.	– ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
KTS	– Zeitschrift für Insolvenzrecht
MPH	– Monitor Prawa Handlowego
M. Praw.	– Monitor Prawniczy
M.Pr. Bank.	– Monitor Prawa Bankowego
MSiG	– Monitor Sądowy i Gospodarczy
MSR	– Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
MSSF	– Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
MŚP	– małe i średnie przedsiębiorstwa
NBP	– Narodowy Bank Polski
o.p.	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
o.p.n.	– ustawa z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377 z późn. zm.)
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSG	– Orzecznictwo Sądów w Sprawach Gospodarczych
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNAPiUS	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Cywilna
OSNCK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Cywilna i Karna
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Zbiór Dodatkowy
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Pracy
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	– Państwo i Prawo
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PPC	– Polski Proces Cywilny
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
pr. bank.	– ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
Pr. Gosp.	– Prawo Gospodarcze
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
pr. rest.	– ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978 z późn. zm.)
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
pr. ukł. z 1934 r.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowem (Dz. U. Nr 93, poz. 836 z późn. zm.) – nieobowiązujące

pr. up.	– ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
pr. upadł. z 1934 r.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 z późn. zm.) – nieobowiązujące
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
p.u.n.	– ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm. – nieobowiązująca)
p.w.p.	– ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 z późn. zm.)
RIW	– Recht der Internationalen Wirtschaft
rozporządzenie 1346/2000	– rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. UE L 160 z 30.06.2000 r. s. 1, z późn. zm.)
rozporządzenie 800/2008	– rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) – tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. UE L 214 z 9.08.2008, s. 3)
rozporządzenie 651/2014	– rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1)
rozporządzenie 2015/848	– rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. UE L 141 z 5.06.2015, s. 19)
rozporządzenie 2015/1589	– rozporządzenie Rady 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015, s. 9)
S.D.N.Y.	– Southern District of New York (Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych dla Południowego Dystryktu Nowego Jorku)
u.s.d.g.	– ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.)
TFUE	– Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012 r., s. 47)
TPP	– Transformacje Prawa Prywatnego

TWE	- Traktat ustanawiający Unię Europejską (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864, załącznik nr 2, t. 1, s. 10 z późn. zm.)
UE	- Unia Europejska
u.e.z.g.	- ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 2142 z późn. zm.)
u.k.s.c.	- ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 z późn. zm.)
u.k.w.h.	- ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
u.o.k.k.	- ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.)
u.o.r.p.n.p.	- ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 272 z późn. zm.)
u.p.a.	- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)
u. rach.	- ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)
u.s.p.	- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 133 z późn. zm.)
ustawa o KRS	- ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1142 z późn. zm.)
u.s.u.s.	- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.)
u.z.r.r.z.	- ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 569)
WE	- Wspólnota Europejska
Zb. Orz.	- Zbiór Orzeczeń
ZIP	- Zeitschrift für Wirtschaftsrecht

Uwaga: Artykuły powołane bez bliższego określenia są artykułami ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (tekst jedn.: Dz.U. poz. 978 z późn. zm.).

Wstęp

Wejście w życie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne z dniem 1 stycznia 2016 r. otwiera nowy rozdział w regulacji normatywnej zagadnień związanych z niewypłacalnością przedsiębiorcy. Jest to przy tym dziedzina prawa o niezwykle ważnej roli w gospodarce, kluczowa zarówno dla wierzycieli, jak i dłużników. W nowej koncepcji ustawodawczej, oddzielającej prawo upadłościowe i prawo restrukturyzacyjne, wyjątkowo mocno podkreślono pierwszeństwo rozwiązań o charakterze naprawczym i sanacyjnym. Postępowania restrukturyzacyjne mają zapobiegać konieczności ogłoszenia upadłości prowadzącej do likwidacji przedsiębiorstwa, a przy tym mają pogodzić potrzebę uzdrowienia dłużnika z interesami wierzycieli. Nie ulega wątpliwości, że nie jest to zadanie łatwe i dopiero stosowanie nowej ustawy pozwoli ocenić jej efekty i wpływ na gospodarkę.

Należy przy tym podkreślić, że ustawodawca wyposaża dłużnika w szerokie instrumentarium w postaci czterech postępowań restrukturyzacyjnych (postępowanie o zatwierdzenie układu, przyspieszone postępowanie układowe, postępowanie układowe i postępowanie sanacyjne). Pozwala to na budowanie elastycznej strategii naprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, aczkolwiek stosowanie tak rozbudowanej regulacji prawnej stawia nowe wyzwania przed zainteresowanymi. Tu odpowiedzią ma być postępująca profesjonalizacja usług prawniczych i wprowadzenie nowego zawodu doradcy restrukturyzacyjnego. To także pole do działania dla komentatorów.

Pierwsze wydanie komentarza do nowej ustawy siłą rzeczy nie może się odnosić do aktualnego orzecznictwa czy obszernego dorobku doktryny. Być może jednak wartość takiego wydania jest tym większa, ponieważ poglądy Autorów będą uczestniczyły w budowaniu nowej i właściwej praktyki postępowań restrukturyzacyjnych. Jednocześnie jednak nie można pominąć tego, że prawo restrukturyzacyjne nie pojawia się w normatywnej próżni, zastępuje bowiem uprzednio funkcjonujące mechanizmy upadłości układowej. Stąd, oprócz analizy wielu legislacyjnych nowości, *Komentarz* identyfikuje te przypadki, w których uzasadnione jest czerpanie z rozwiązań dotychczasowych. Tam, gdzie jest to możliwe, uwzględniona została praktyka, która ukształtowała się w zakresie upadłości z możliwością zawarcia układu w całym okresie obowiązywania

prawa upadłościowego i naprawczego wraz z pełnym orzecznictwem oraz szeregiem pozycji bibliograficznych o tej tematyce.

Komentarz do prawa restrukturyzacyjnego, będący kontynuacją doskonale ocenianego komentarza do prawa upadłościowego i naprawczego, który doczekał się pięciu wydań w ciągu 13 lat obowiązywania ustawy, został napisany przez szerokie grono Autorów o różnych profilach zawodowych i naukowych. W efekcie wzmocniona została praktyczna strona poruszanych zagadnień, a konstrukcje teoretyczne są podnoszone jedynie w tych przypadkach, gdy mają istotne znaczenie dla stosowania prawa. Jednocześnie koncepcja ta pozwoliła na zaangażowanie w prace nad *Komentarzem* specjalistów w dziedzinach specyficznych, choć niezwykle istotnych w całości kształcie regulacji prawa restrukturyzacyjnego, takich zwłaszcza jak rachunkowość i pomoc publiczna. W jeszcze większym stopniu podnosi to merytoryczną wartość publikacji, która skierowana jest przede wszystkim do praktyków postępowań restrukturyzacyjnych, bez względu na rolę, jaką odgrywają w tym procesie. Adresatami są także dłużnicy, w których rękach spoczywa – co do zasady – inicjatywa wszczynania postępowań restrukturyzacyjnych, a także wierzycieli, którzy również są uczestnikami tych postępowań.

Autorami komentarza są: **prof. dr hab. Halina Buk**, kierownik Katedry Rachunkowości Międzynarodowej Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, dyplomowany księgowy; **dr Dariusz Chrapoński**, sędzia Sądu Okręgowego w Katowicach, wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w Krakowie; **Witold Gewald**, doradca restrukturyzacyjny, radca prawny; **Michał Karpiński**, doktorant w Katedrze Prawa Publicznego Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego; **dr hab. Wojciech Klyta**, Katedra Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego; **Anetta Malmuk-Cieplak**, sędzia Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach; **Mirosław Mozdzeń**, doradca restrukturyzacyjny, radca prawny; **dr hab. Mirosław Pawełczyk**, Katedra Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, radca prawny; **dr hab. Andrzej Torbus**, profesor w Katedrze Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, radca prawny, mediator; **dr hab. Aleksander Jerzy Witosz**, profesor w Katedrze Prawa Wydziału Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, radca prawny; **śp. prof. dr hab. Antoni Witosz**, Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, radca prawny.

USTAWA

z dnia 15 maja 2015 r.

Prawo restrukturyzacyjne

(Dz. U. poz. 978; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1259, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1844)

TYTUŁ I

Przepisy ogólne o postępowaniach restrukturyzacyjnych i ich skutkach

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

ROZDZIAŁ 1

Przepisy wstępne

Art. 1. [Zakres regulacji]

Ustawa reguluje:

- 1) zawieranie przez dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością układu z wierzycielami oraz skutki układu;
 - 2) przeprowadzanie działań sanacyjnych.
1. Przepis określa przedmiot regulacji ustawy, wskazując jednocześnie cele postępowan restrukturyzacyjnych. Zasadniczym celem tych postępowan jest przyjęcie układu przez wierzycieli albo na zgromadzeniu wierzycieli, albo poza nim (w postępowaniu o zatwierdzenie układu). Uzupełniającym celem i przedmiotem regulacji jest prowadzenie działań naprawczych w toku postępowania sanacyjnego.
2. Komentowany przepis stanowi normatywny wyraz powrotu do uprzednich rozwiązań legislacyjnych (sprzed wejścia w życie prawa upadłościowego i naprawczego),

w których naprawcza i likwidacyjna strona postępowania związanych z niewypłacalnością dłużnika była legislacyjnie i proceduralnie rozdzielona. Prawo restrukturyzacyjne skupia się na działaniach zmierzających do uzdrowienia sytuacji finansowej dłużnika. Prawo upadłościowe dla kontrastu koncentruje się na funkcji windykacyjnej, regulując zasady wspólnego dochodzenia roszczeń od dłużnika oraz – w zakresie ograniczonym do osób fizycznych – na funkcji oddłużeniowej.

3. Prawo restrukturyzacyjne znajduje zastosowanie zarówno wobec dłużnika niewypłacalnego (por. art. 6 ust. 2), a więc stanowi rozwiązanie konkurencyjne względem upadłości, jak i wobec osoby dopiero zagrożonej bankrutstwem (por. art. 6 ust. 3), gdzie jest instrumentem działającym na przedpolu klasycznej upadłości.
4. Zawieranie układu i działania sanacyjne wskazane w komentowanej normie stanowią środki prawne służące restrukturyzacji zadłużenia. Stąd art. 1 należy uznać za definicję legalną terminu „restrukturyzacja”, który pojawia się w następnym przepisie. Z kolei powołane działania sanacyjne zdefiniowane są w innym miejscu (por. art. 3 ust. 6).
5. Jakkolwiek literalne brzmienie przepisu mówi o zawarciu układu „przez dłużnika” „z wierzycielami”, jest to jedynie mało precyzyjny skrót myślowy zasadzający się na zasadniczej inicjatywie dłużnika w podejmowaniu działań restrukturyzacyjnych. Zgoda dłużnika nie jest konieczna do zawarcia układu, a jego przyjęcie następuje wyłącznie w oparciu o wolę wierzycieli (por. art. 119, art. 186, art. 217). Nie sposób uzasadnić takiego brzmienia komentowanej normy także tym, że to dłużnik występuje z propozycją zawarcia układu, bowiem zasadniczo propozycje układowe mogą zgłaszać różne podmioty (por. art. 155 ust. 2) niezależnie od tego, że zwykle to dłużnik inicjuje postępowanie, składając wniosek (art. 7 ust. 1). Jedynie w wypadku postępowania o zatwierdzenie układu i w razie propozycji układu częściowego (por. art. 210 ust. 1, art. 180 ust. 1) wyłącznie dłużnik składa propozycje układowe. Co więcej, nie zawsze to dłużnik występuje z inicjatywą w zakresie przeprowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego, bowiem postępowanie sanacyjne osoby prawnej może zostać otwarte także na wniosek wierzyciela (por. art. 283 ust. 1).

Art. 2. [Postępowania restrukturyzacyjne]

Restrukturyzację przeprowadza się w następujących postępowaniach restrukturyzacyjnych:

- 1) **postępowaniu o zatwierdzenie układu;**
- 2) **przyspieszonym postępowaniu układowym;**
- 3) **postępowaniu układowym;**
- 4) **postępowaniu sanacyjnym.**

1. Założeniem prawa restrukturyzacyjnego jest zaferowanie przedsiębiorcom wachlarza instrumentów prawnych, które mają zapewnić możliwość restrukturyzacji zadłużenia – co pozostaje kluczowym celem wszystkich postępowań. W związku z realizacją tego *ratio legis* w każdym postępowaniu znajdują zastosowanie w dużej mierze tożsame regulacje dotyczące szeroko rozumianego układu (propozycji układowych, zakresu i skutków układu, jego zmiany i uchylecia). W różnym natomiast stopniu będzie podlegał restrukturyzacji majątek, odmienny będzie sposób zarządzania i kontroli nad dłużnikiem, różnie rozwiązywana będzie kwestia zatrudnienia oraz zagadnienia proceduralne.
2. Różne są procedury przyjmowania i zatwierdzania układu. W postępowaniu o zatwierdzenie układu następuje zbieranie głosów wierzycieli na piśmie przez samego dłużnika (por. art. 212) przy wykorzystaniu kart do głosowania. Nie odbywa się więc zgromadzenie wierzycieli, choć niektóre regulacje dotyczące tego organu (zwłaszcza ograniczenia co do prawa głosu – por. art. 116) powinny znaleźć zastosowanie. Jest to w istocie rozwiązanie podobne do podejmowania uchwały przez wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w trybie pisemnym – bez zwoływania zgromadzenia wspólników (por. art. 227 § 2 k.s.h.), a ma ono sens w sytuacji, w której dłużnik jest w stanie samodzielnie osiągnąć konsensus z wierzycielami. Do sądu kierowany jest więc nie wniosek o otwarcie postępowania, ale wniosek o zatwierdzenie już przyjętego układu (por. art. 219).

W pozostałych postępowaniach układ jest przyjmowany na zgromadzeniu wierzycieli (por. art. 263 ust. 1, art. 281 ust. 1, art. 321 ust. 1), a wspólną regulację zawiera rozdział 3 działu IV tytułu I ustawy.

3. W odniesieniu do problematyki zarządzania to w postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik zachowuje pełną kontrolę nad swoim majątkiem (por. art. 36 ust. 1), choć pod kontrolą nadzorcy układu (art. 37 ust. 1). Funkcję tę sprawuje osoba wybrana przez samego dłużnika (art. 35 ust. 1), a jej podstawową rolą jest pomoc w dokonywaniu czynności przygotowujących do złożenia wniosku o zatwierdzenie układu. Nadzorca układu zarówno uczestniczy w przygotowaniu planu restrukturyzacyjnego i propozycji układowych (por. art. 37 ust. 2), jak i składa sprawozdanie dokonujące m.in. oceny zgodności z prawem głosowania pisemnego i przyjęcia układu oraz możliwości jego wykonania (por. art. 220).

W przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik zachowuje zarząd własny, który jest sprawowany pod kontrolą nadzorcy sądowego (por. art. 238). Zarząd własny jest ograniczony do czynności zwykłego zarządu, a w pozostałym zakresie konieczna jest zgoda nadzorcy sądowego lub rady wierzycieli (por. art. 39 ust. 1). Zarząd ten może jednak zostać dłużnikowi odebrany i powierzony zarządcy (por. art. 239). Analogiczne rozwiązania mają zastosowanie także w postępowaniu układowym (por. art. 273).

Andrzej Torbus – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; radca prawny; mediator.

Aleksander Jerzy Witosz – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny i kierownik Katedry Prawa na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; radca prawny.

Antoni Witosz był profesorem doktorem habilitowanym nauk prawnych w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; radcą prawnym i arbitrem.

Opracowanie jest kontynuacją doskonale ocenianego komentarza do prawa upadłościowego i naprawczego wydanego pod redakcją A. Witosza i A.J. Witosza, który doczekał się pięciu wydań w okresie 13 lat obowiązywania ustawy.

W książce szerokie grono specjalistów z różnych dziedzin prawa (w tym prawa pomocy publicznej i rachunkowości) szczegółowo, a zarazem w sposób praktyczny omówiło obowiązujące od 1 stycznia 2016 r. przepisy nowej ustawy – Prawo restrukturyzacyjne. Jej głównym celem było wprowadzenie skutecznych instrumentów pozwalających na przeprowadzenie restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika i zapobieżenie jego likwidacji, ponieważ zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika w wielu przypadkach jest znacznie korzystniejsze dla wierzycieli niż jego likwidacja. Postępowanie restrukturyzacyjne ma umożliwić zmianę struktury majątku, zobowiązań przedsiębiorcy i zatrudnienia. W nowej koncepcji ustawodawczej, oddzielającej prawo upadłościowe od prawa restrukturyzacyjnego, wyjątkowo mocno podkreśla się pierwszeństwo rozwiązań o charakterze naprawczym.

W komentarzu omówiono m.in. wprowadzone ustawą cztery postępowania restrukturyzacyjne:

- postępowanie o zatwierdzenie układu,
- przyspieszone postępowanie układowe,
- postępowanie układowe,
- postępowanie sanacyjne.

W publikacji oprócz poglądów autorów dotyczących przepisów prawa restrukturyzacyjnego przedstawiono również te przypadki, w których uzasadnione jest czerpanie z rozwiązań dotychczasowych, w tym również z bogatego orzecznictwa i poglądów doktryny.

Komentarz jest skierowany do doradców restrukturyzacyjnych, sędziów, adwokatów, radców prawnych, a także do dłużników i wierzycieli.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

